

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

DR. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér
sora 50 fillér.

A politikai helyzet.

Midőn a volt kormány április 26-án lemondását a képviselőházban bejelentette, a lemondás indokául azon áthidalhatatlan véleménynyilvánítást jelölte meg, amely a kormány tagjai között a bankkérdésben felmerült. Azóta az ország egész közvéleményét ezen kérdés foglalkoztatja és mondhatjuk, hogy lázban tartja, amihez jelentékeny fokozó, hatással járul hozzá, hogy maga a felsőes uralgó sem tudta a kérdést sem egyik, sem másik irányban dűllőre vinni.

Köztudomásúvá lett, hogy a függetlenségi és negyvennyolcas pártnak vezére, Kossuth Ferencz, midőn a királynál nem mint miniszter, hanem mint pártjának vezére és elnöke volt kihallgatáson, előadta mindazon súlyos és megdönthetetlen érveket, amelyek a nemzetnek az önálló magyar jegybankhoz való jogát nemcsak törvény által biztosítottán kétségtelenné, hanem elkerülhetetlenül szükségessé is teszik és bizonyítják. Kossuth Ferencz az ő érveivel közhiedelem szerint — és ezt feltenni minden igaz hazafinak könnyű — arról iparkodott őfelségét meggyőzni, hogy az önálló banknak tényleges felállítása Magyarországra nézve egyáltalán semmiféle veszéllyel nem jár és hogy azon aggodalmak, melyeket őfelsége Kossuth Ferencz előtt felemlített, alaposan nem indokolhatók és könnyen megdönthetők.

Sajnos, őfelségének aggodalmait Kossuth Ferencz el nem oszlatta, de annyit mégis elért az ő hatalmas érvelésével, hogy őfelsége e fontos kérdést további megfontolás tárgyává tenni ígérte.

Azután hetek és hetek multak el és őfelsége még mindig nem határozott, hanem a magyar közvélemény egy szép napon azon meglepetésben részesült, hogy a király homo regius-t küldött Kossuth Ferencz-hez. Igaz ugyan, hogy Lukács Lászlónak küldetése nem sikerült,

de aki tárgyilagosan gondolkozik e kérdés felett, annak meg kell döbbenie, nemcsak azért, hogy homo regius-ra volt-e egyáltalán kellő ok és szükség, hanem azért is, mert Lukács olyan kijelentéseket tett, mintha az ő küldetése még most is csak szünetel és nem nyert volna befejezést. Hogy az ő küldetésére kellő ok és szükség ges nem volt, ezt mutatja a kormánynak újra való ki nevezése. Mert hiszen ezen kinevezés fényesen bizonyítja, hogy őfelsége Magyarország kormányát ugyanazon férfiakra bízta, akik azt 1906. április 8 óta vezették, tehát ugyanazon férfiakban bizalma van még most is. Ha tehát a királynak vannak miniszterei, akikben még mindig bizik, nagyon nehéz megtalálni annak az okadatoltságát, hogy ezen miniszterek mellőzésével egy harmadik személy utján keresse a válság megoldását, holott ugyanazon férfiakkal közvetlenül érintkezve, bizonyára könnyebben lett volna e cél elérhető.

Mindezek folytán ma már az a politikai helyzet, hogy van egy új politikai helyzet, hogy van egy új kormányunk, amely csak átmeneti és ideiglenes jellegű, ami annyit jelent, hogy magának a miniszteriumnak tagjai között az önálló bank kérdésében megegyezés még mindig nem jött létre és miután ők előre kijelentik, hogy őszkor ismét lemondanak, eszerint nincs is kilátás arra, hogy őszig közöttük a megegyezés létre jöjjön. A kormánynak ősz lemondása után vajjon mi következhetik tehát?

Ha ez a kormány a bankkérdésben meg nem egyezik, kétségtelen, hogy a kormánynak tagjai közül az egyik vagy a másik rész a jövő miniszteriumban helyet nem foglalhat és így önmagától következik, hogy ismét csak őfelségének fog kelleni döntenie, vajjon az önálló bankkérdésében a függetlenségi és negyvennyolcas pártnak vagy a hatvanhetes pártoknak ad megbízást.

Nem szenved kétséget, hogy Magyarországnak egész

nemzetgazdasági és politikai élete, őfelsége mindkét koronájának nagyhatalmi érdekei és az egész külpolitikai helyzet feltétlenül megkövetelik, hogy nálunk az alkotmányos élet jogfolytonossága meg ne szakadjon, ami annyit jelent, hogy egy új erőszakos darabont vagy parlamenten kívüli kormány ne következzen, mert ez végzetes befolyással lehetne hosszú időkre az ország politikai és gazdasági életére. Ha azt látjuk, hogy Ausztriában a reichsrát az egyes pártok, sőt az egyes pártcsoportok torzsalkodásai miatt ismét munkaképtelenné lett, sőt egyes pártok gyűlések sem hívhatók egybe, mert tanácskozásiak obstrukciók folytán meddők lehetnének, másfelől, ha azt látjuk, hogy a közös hadsereg szükségletei oly óriási mérvben emelkednek, melyeknek költségeit politikailag és gazdaságilag viszállyban és háboruban élő nemzetek elviselni képesek nem lehetnek, akkor könnyű belátni, hogy a békés megoldás egyenlő érdeke úgy a koronának, mint Magyarországnak.

Nagy szerepet játszanak e kérdésben a magyar országgyűlési pártok. Habár tagadhatatlan, hogy most a pártok közötti ellentétek, sajnos, már majdnem a személyi gyűlölködésig romlottak meg, mégis kíváncsok és reményleni kell, hogy az országgyűlési szünet alatt minden igaz hazafi azon meggyőződésre fog jutni, hogy a magyar pártok közötti háborusodásnak senkire sem lenne előnye és hogy maga a korona van elsősorban hivatva minden erejét és tekintélyét arra használni fel, hogy Magyarországon az alkotmányjogi elvek sérelme nélkül jöjjön létre olyan politikai megoldás, amely ha minden pártot ha nem is elégit ki, de legalább lehetővé teszi, hogy egy oly kormányzati alap teremessék meg, amelyet a függetlenségi és negyvennyolcas párt programjának sarkalatos pontjait nem sértve és föl nem adva elfogadhat és amelyben a 67-es pártok azért nyugodhatnak bele, mert ha a politikai czélból a nem-

TÁRCA.

FELIRAT

A SZÁSZSEBESI CSATAEMLÉKRE.

Azok pihennek itt, akiknek a vére,
Jogos harcban hullott a haza földére
S véröknek hullása nem történt hiába:
Abból nő a nemzet élő szabadsága.
Örökké élnek, kik a hazáért halnak
S élni fog a hon, míg ily fia vannak.

—n.

Uti emlékek.

I. Vizakna.

Irta: Ferenczi Sándor.

Vizakna rend. tan. város, fekszik a Vissza-patak mindkét partján, a t. sz. f. 424 m. a kel. hossz. (Ferrotól) 41°43'22", az északi szélesség 45°52'50" alatt. Egyike Alsó-Fehér vármegye legnagyobb városainak, (Ez tévedés! Szerk.) 1900-ban 4000 lakossal. Most kezd épülni.

Nevezetességét sós tavaitól kapta. Tizenkét sós tava van. A tavak közül csak hatot használnak fürdésre, még pedig a két Zöld-, a két Vörös-, a Thökölly- és a Kettős-tavat. (A Zöld-, Vörös- és Thökölly-tavak felülete 10,632 m².) Legnagyobb sótartalma a Thökölly-tónak van, — mely Thökölly István gróftól, Imre fejedelem 1667-ben itt járt apjától kapta nevét, — 8—26%_o; a

Zöld- és Vörös-tavak átlagos sótartalma 8—10%_o. Ezen sós tavak, a Thökölly-tó kivételével, a római korban bányák voltak, a bányászat felhagyása után vízzel teltek meg s tavakká lettek. A tavak a Miocén systema II. Meditterán korbéli sőtömszön vannak. Csak egy sóbánya van, az Ignác-akna. Ennek a sóbányának évi termelése csekély (30,000 q.), míg Marostújvár évente 550,000 métermázsát termel. A sótelep vastagsága 200 m., hossza 1 km., szélessége 600 méterre ismeretes. A fürdők környékén levő vízmosásokban mindenütt ki csillan a só fényle.

Vizaknának történelmi emlékei is vannak. A vasuti állomás és a fürdő közti dombos téren vívta egyik csatáját 1849. február 4-én Bem József tábornok. Hadserege 2305 főből és 24 ágyúból állott, míg Puchner 8159 embert és 30 ágyút állított ki. Bemre a csata szerencsétlenül ütött ki, mert 349-en elesetek, 132 pedig megsebesült s még 13 ágyút s 11 töltenyszekeret is elvesztett. Másnap Puchner mintegy 300 halottat behányatott egy sóaknába, honnan egy felhőszakadás (1890. július 3-án) alkalmával meztelenül, ép állapotban került felszínre hat tetem, úgy, ahogy a gyözők bedobták.

Petőfi Sándor is volt itt. (Lásd: „Négy nap dörögött az ágyú Vizakna és Déva közt.”) Itt időzésének emlékére a gyógyszertáron van egy emléktábla, mely házban jan. 29-től febr. 4-ig lakott. Azon tő mellett, melyből a hat honvéd tetem került felszínre, egy emlékoszlop áll.

Vannak régebbi emlékei is: a ref. egyház temploma s műkincsei. A templom 1240-ben épült. Alig, hogy felépült, a tatárjárásakor beözönlött mongol hordák egyike elpusztította. A templom 1515-ig romjaiban ma-

radt (?). Ekkor felépült. 1515-ből való még a papi széke. A templom eredetileg góth stílusú volt, azonban az újrakepítéskor csak góth boltozattal látták el. Van várfala is, de ezt nem tudni, mikor építették. Egy, a falba befalazott, latinnyelvű felirat szerint 1642-ben többen renoválták.

A műkincsei között van egy XIV. századbéli úrasztali kehely. Készítési ideje nem ismeretes, a XIV. századra vall a rajta levő három lilomos címér, ez pedig az Anjou házá. Van még három kehely, de ezek már fiatalabbak, mivel az 1700—1800-as években készültek. 26 úrasztali terítője van. Gyönyörű munkák. Az egyik aranszalaggal van kihimezve, 1714-ből való, Székely Ádámné grófnő ajándékozta az egyháznak. Van egy jegyzőkönyv 1722-ből, a melyet Mihály (Solymossi?) pap állított össze. Tartalmazza 1327-től az ő koráig (1715.) a vizaknai papok névsorát s több — az egyházat érdeklő — okmány másolatát, így I. Rákóczi György egy adomány levelét 1631-ből. Említésre méltó még három, pergamentre írt (latinul) okmány 1421., 1422. és 1430-ból. Ezek egy dézsmaperre vonatkoznak s a per a konstanzi zsinatot is megjártá. (1414.)

* * *

Kaptak már római s újabb kőkori (neolith) tárgyakat is Vizaknán. E vidék leleteiből is igen szép gyűjteménye volt néhai szentkatolnai Bakk Endre, róm. kath. papnak. Egy obsidián szilánk van is innen a gyűjteményben. A „Zöld“ tó feletti dombon nagy mennyiségben találtak barbár cserépedénytöredékeket. Dolny volt postamester rétjén, roppant sok cseréptöredék közt lettek egy jól kidolgozott kövésőt, valamint egy egész és egy törött kőbaltát. (Dr. Teutsch G. D. jelentése szerint.)

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás!

Székely és Réti butorgyára

MAROSVÁSÁRHELY, FŐTÉR 47. SZ.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványosságai, egy nagyszabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon- és uriszoba, szálloda és fürdő berendezések** készítését a legutányosabb árak mellett. Óriási választék vas- és rézbutorokban. Szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítőkből, **gyermekkoosik** és gyermekszékekben. **Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben** elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angolbőr munkákra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét. **Angol bőrganitúrák 360 K. tól kezdve.** Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. Meghívás minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen oda utazunk a rendelmeny főlvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti, butorgyárosok.

zetnek sikerült többet elérni, mint a mennyi Deák Ferencz 67-iki kiegyezése óta elérhető volt, ezért a pártviszályt folytatni a közérdek rovására senkinek sem szabad, aki jobban szereti hazáját, sem hogy a mennyire gyűlöli ellenségeit. Nem szabad elfajulni annyira a pártok közötti harcra, hogy magyar politikust nem ellenfélnek, hanem ellenségnek tekintsenek, csak azért, mert többet akar kieszközölni, többért és jobbat küzd, mint a mennyit a szabadelvű uralom 38 éven át elérhetőnek hirdetett. És ha ezt a többet és jobbat ő felvétele Kossuth Ferencz vezér kezeibe teszi le, ezen minden igaz magyar politikusként csak örülnie kell és nem szabad ellenezni csak azért, mert az egyik vagy másik 67-es párt programjába benne foglalva nem volt.

A nemzet feszült figyelemmel várja, de reményli is, hogy Kossuth Ferencznek sikerül nemcsak magát a függetlenségi és 48-as pártot egészen tömör egység gyanánt tartania össze, hanem a 67-es pártoknak vezérembereit is meggyőzni arról a régi mondások most nagyon is alkalmazandó voltáról, a melyik így hangzik: Concordia parve res crescunt, discordia etiam magne dilabuntur!

Politikai hetiszemle.

A válságban fordulat állott be, amely nem hozott végleges megoldást, de egyelőre nyugalmat és békét teremtett az országban. A király felkérte a kormányt, hogy vigye tovább az ügyeket őszig, akkor azután újra felveszik a tárgyalások folytatását, amelyeket most a nyári szünet miatt meg kellett szakítani. A fordulat tehát egyszerű elődázása a döntésnek őszig, amely idő alatt a volt kormány tovább is az ország élén marad. Egyszerű formalizmus a minisztereknek állásaikban való megerősítése, nehogy mint ügyvivők szerepeljenek továbbra, hanem mint valóságos miniszterek.

A pártok ezt az expedienst egyhangú örömmel fogadták. Megkönnyebbülést jelentett mindenkire a kormánynak ez az elhatározása, mert a mind súlyosabbra forduló krízisben sokan aggodalommal és szorongással várták a királyi szót. Lukács missziója számos titkos reményt keltett életre, növesztett nagyra és a politikai színen egyszerre csak olyan alakok kezdtek feltűnedezni, akik hazajáró kísérteteknek rémlettek és dohszagot árasztottak maguk körül. Azt hitte mindenki, hogy a régi szabadelvű pártot sikerült annyira elhantolni, hogy az most már soha többé fel nem támad. És a homo regiusnak, a szabadelvűek egykori kitűnő vezérének tárgyalásai folyamán megdöbbenő, elriasztó perspektíva nyílt meg hirtelen: a szabadelvűek újra benyomulnak a politikai közéletbe és oldalukon támogatójuk, életre keltőjük egykori diadalmas legyőzője: a függetlenségi párt. És ez még a kevésbé riasztó perspektíva volt. Mert a háttérben még szomorubb és sivárabb kép bontakozott ki: a darabontok eljövetele, feltámadása, az erőszak zordon fegyverei, az alkotmány csonka romjai.

Nehéz szívvél várták az emberek a királyi döntést. A lelkesedés, elszántság nem hiányzott, de azért mégis fájdalmas sóhaj kelt az ország ajakán: Uram, vedd el tőlem e keserű pohárt. A királyi döntés valójában nem volt végleges döntés, mégis megnyugvást, őszinte örömeztetést keltett mindenfelé. Nem lehet elvitatni, hogy van némi alapja azoknak a közjogi skrupulusoknak, amelyeket az új kormányval szemben támasztottak. De itt közjogi szörzálhasogatások nem lehetnek irányadók, csak az ország érdeke. Ez pedig épen ezt a megoldást igényelte. Minden más döntés súlyos zavarokra vezetett volna. Egyedül a mostani kormány létének meghosszabbítása volt igazán az ország érdekében, ez volt az egyedüli mód arra, hogy elhárítsák a teljes kaoszt az országról.

Ősszel természetesen mindazok a kérdések, amelyeket most függőben hagytak, újra aktuálisak lesznek. De a király mostani döntése biztató reményt nyújt arra, hogy odafenn szigorúan respektálni fogják az alkotmányosság követelményét és nem folyamodnak erőszakos kísérletekhez a többségi elv érvényesülésének megállítására, amelyek csak elkéseredett harcot, a helyzet teljes felborulását eredményeznék. Ősszel azután a függetlenségi párt még inkább ura lesz a helyzetnek. Nagy hadügyi beruházásoknak állunk küszöbén, az annexió költségeinek megszavazását is ősszel terjesztik a parlament elé, ilyen körülmények között még inkább megfogják fontolni Bécsben, akceptálják-e a függetlenségi kormányt kizárólagosan a kormányon, vagy újra kockázatos kísérletekbe fogjanak esetleg.

Amikor most az önálló bankért folytatott küzdelemnek egyik fejezete lezárult és pillanatnyi fegyverszünet állott be a harczviselő felek között, időszerű visszatérnünk erre a küzdelemre és leszegeznünk néhány igazságot. A függetlenségi párt — ismételtlen konstatáljuk

— mindig nyíltan, őszintén akarta a bankot és ettől a követelésétől egy perczre sem tért el. Naptári bizonyosság volt, hogy mihelyt az osztrák-magyar bank szabaddalma lejár, a párt teljes erővel száll sikra e követelése mellett. Előre látták ezt a kiegyezési tárgyalásokkor, amikor a függetlenségi párt a leghatározottabban hangoztatta már, hogy csak abban a tudatban és csak avval a garanciával megy bele a kiegyezés számos tehertelének elfogadásába, ha a nemzet szabad kezét nyer 1910-ben az önálló bank felállítására. Aki azt hitte, hogy a függetlenségi párt ebben a kérdésben megalkuszik, az illúziókban ringatta magát és minden politikai erkölcs híján formálta meg véleményét a függetlenségi pártól. Mégis úgy tetszik, hogy a közös bank hívei titokban mindig arra számítottak volna, hogy majd simán fog menni minden, a függetlenségi párt egyszerűen lesszerel és a bankkérdést is eltolják 1917-ig, hadd vesződjének akkor vele. Ez az „utánunk az özönvíz” politikája, amely a ma összes nehézségeit áthárítja a holnapra, kitér minden fogasabb kérdés elől és örök halogatással iparkodik lavírozni a politika vizein. Ez a taktikázás kishitű és erkölcstelen. A függetlenségi párt nyíltan, őszintén, bátran szembe nézett a bankkérdéssel, nem tért ki előle, nem alkudott meg benne. Bátor, igaz harczát bizonyára siker koronázta volna már eddig is, ha a nemzet milliói mellett parlamenti szövetséges társai is tömörülnek oldalán. De a fegyvertársak siettek felmondani a barátságot, siettek erejét és életét venni a függetlenségi párt küzdelmének és a bankkérdésben egy emberként egyesült osztrák politikai pártoknak fényesen demonstrálták, hogy minálunk nincs egyetértés, nincs elszántság, mi nem megyünk a függetlenségi párttal, amikor a nemzet igazáról, törvényben biztosított jogai érvényesítéséről van szó, de sőt készek vagyunk a legélesebb oldaltámadást is intézni ellene, csak hogy a győzelmét kiragadjuk kezéből.

Hogy a bankkérdésben eddig nem volt a nemzet érdekeiben álló döntés, az a hatvanhetes pártok érhetetlen taktikázásának köszönhető. És hogy még egyáltalán van remény arra, hogy nem fogják kijátszani, megőrizni itt is a nemzetet, az a függetlenségi párt töretlenül, kitartó küzdelmének az érdeme.

Az új házadó törvényről.

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter úr — az 1909. évi VI. t.-cz. értelmében — a házadó kataszter elkészítését és annak nyilvántartását elrendelte, alkalomszerűnek találom, hogy az adózó közönség figyelmét felhívjam ezen az elmúlt héten kihirdetett törvény egyes, őket közelről érdeklő pontjaira.

A fennebb említett törvény és annak végrehajtása tárgyában kiadott inagás miniszteri rendelet kötelezővé teszi a házadó kataszternek az ország területén minden egyes község és város részére leendő elkészítését.

A házadó kataszter tárgyaül — városunkról beszélve — természetesen azok a házadónak is tárgyát képező házak és hozzátartozó mellékhelyiségek fognak szolgálni, melyek a város területén és annak határában fekszenek.

Ilyenformán a házadó kataszterbe nemcsak a város belterületén fekvő, hanem a szőlők alatt található lakások, sajtószínek, pincék, valamint a tanyák is felvéve lesznek. Nagyon természetes, hogy ha ezen házak, mint gazdasági czélra épült lakások, gazdasági cseledek által vannak lakva, azon esetben ezen házak bár kataszterbe felvéve lesznek is, azonban megadóztatás alá nem kerülnek. Hasonlóképp nem lesznek adóval meg róva a csak egy lakrésszel bíró présházak oly esetben, ha nem hosszabb időre szóló tartózkodásra vannak berendezve.

Mindezen kataszter tárgyát képező házak összeírás folytán lesznek felvéve. Városunkban az összeírás f. hó 19-én, hétfőn veszi kezdetét.

Bár ezen összeírás megkezdéséről az adózó közönség a legkiterjedtebb előírt módon értesítve lett (falragasz, dobolás), hiszem, hogy a háztulajdonosoknak egy tizedrésze sincs kellően tájékozva a felől, hogy a kataszter felvétele alkalmával reá minő kötelezettség vár. Ezt akarom röviden megmagyarázni. Részben azért, hogy ezen rengeteg munka teljesítésével megbízott városi adóhivatal azt a kitűzött határidőre, vagyis f. év augusztus 31-éig akadály nélkül elvégezhesse, másrészt pedig azért, hogy a háztulajdonosok megkímélve legyenek a törvény 61. §-ában említett jövedéki kihágás s ezzel járó pénzbírságolástól.

Ezért ajánlatos, hogy minden háztulajdonos az összeírás alkalmával otthon legyen s a katasztert készítő tisztviselőnek lelkiismeretes vallomást téve, úgy szobáit, mint abban, valamint a telken levő mellékhelyiségeit

neki megmutassa, hogy a felvétel a valóságnak megfelelően történjék. A házadó kataszter a helyszínén készülő, minden egyes házra és annak kiegészítéséről szolgáló mellékhelyiségekre külön-külön. Az elkészített törzsvet úgy a felvevő tisztviselő, mint a háztulajdonos alá írni tartoznak, ezzel igazolva, hogy a felvétel a valóságnak megfelel. Aki egyéb elfoglaltsága mellett a felvétel elkészítésénél jelen nem lehet, bélyegmentes felhatalmazással nevében leendő eljárásra megbízottat állíthat, ki a törzsvet szintén aláírni tartozik s ki a tett vallomásaért szintén felelős. Azonban felelős a megbízott eljárásáért anyagilag a tényleges birtokos illetve a megbízó is. Ezért én legcélszerűbbnek találnám, amennyiben csak lehet, hogy minden háztulajdonos személyesen igyekezzék a törvény előírta köteletségének megfelelni.

Említettem, hogy minden vallomást tevő tartozik a törzsvet aláírni még akkor is, ha csak megbízottként szerepel. Tartozik azért, mert ha az aláírást megtagadná, a jövedéki bírságolás alá esik, mert a vallomást tevőnek az aláírást megtagadni oka nincsen, ha a felvétel a valóságnak megfelelően történik — lévén itt csak a kataszteri törzsvet felvételéről szó. Már most, hogy a tisztviselő, hogy dolgozza ki a felvételt, mit vesz adó alá és mit mentesít, mit tekint s mit nem tekint mellékhelyiségeknek, ez tisztán az ő ügye, ebben saját felelősségére jár el, s bár ebben a birtokos észrevételeit meghallgatni tartozik, mégis saját legjobb meggyőződése mellett függetlenül jár el.

Ezért, bár pénzügyi eljárásról van szó, a bizalmatlanságot félre kell tenni, s ha az a törzsvet elkészült, úgy, mint ahogy valójában elkészülnie kellett, azt a háztulajdonos nyugodt lélekkel megerősítheti annyival is inkább, mert bár a kataszterbe felvettek ellen felelőbezésnek helye nincs, érvényesítheti igazát a birtokos a házadó kivétele alkalmával. Amennyiben a felvétel alkalmával a kataszterbe netán tévedések avagy hibák csuszta volna be, lett légyen bár az a felvételkor avagy később, ha azok a birtokos által ismertetnek fel, úgy bejelentése folytán, ha pedig a hivatal jön reá, úgy hivatalos intézkedés alapján lesznek kiigazítva. A kataszter felvétele és kidolgozása különben szigorúan ellenőrizve van és elkészülte után felülvizsgálva lesz egy m. kir. pénzügyi tisztviselő által s csak a felülvizsgálat megejtése után lép életbe a kataszter nyilvántartására vonatkozó rendelkezés.

Ezután már az adózó közönségnek, illetőleg a házbirtokosoknak nagyon kell vigyázniuk, hogy az előforduló legcsekélyebb változásokat is pontosan bejelentésük. A bejelentési határidő a változástól számított 15 nap. Változás tárgyát képezi pedig minden legcsekélyebb építkezés, toldalék építkezés, lerombolás, sőt még az átalakítás is, ha ezzel a szobák száma szaporodik vagy apad.

Minden bejelentés a városi adóhivatalban teendő meg. A bejelentés elmulasztása vagy a megkészt bejelentés jövedéki bírságolás alá esik.

A kataszter elkészülte után építendő új házakra vonatkozólag az ideiglenes adómentességet ép úgy mint eddig, jövőre is kérni kell, mert az hivatalból megadatni nem fog.

Ezekre, mint a legszükségesebb tudnivalókra kívántam a háztulajdonosok figyelmét felhívni, s most midőn soraim befejezem, még csak egy összehasonlítást akarok tenni a régi törvény alapján kirótt és az új törvény alapján kiróvandó házosztályadóra. A régi törvény alapján fizettünk Gyulafehérváron

1 szobás lakás után	2 K. 40 f.
2 „ „ „	7 „ 20 „
3 „ „ „	12 „ — „
4—5 „ „ „	24 „ — „
6—7 „ „ „	36 „ — „
8—9 „ „ „	54 „ — „
10—11 „ „ „	72 „ — „
12—13 „ „ „	90 „ — „
14—15 „ „ „	108 „ — „
16 lakrészen felül minden egyes lakrész után	10 K. — f.

Jövőre az új törvény alapján Gyulafehérváron fizetni fogunk

1 szobás lakás után	2 K. — f.
2 „ „ „	6 „ — „
3 „ „ „	10 „ — „
4—5 „ „ „	20 „ — „
6—7 „ „ „	36 „ — „
8—9 „ „ „	54 „ — „
10—11 „ „ „	74 „ — „
12—13 „ „ „	96 „ — „
14—15 „ „ „	120 „ — „
16 lakrészen felül minden egyes lakrész után	10 K. — f.

Amint látszik tehát, apadás csak az 1—5 lakrésszel bíró lakóházaknál lesz kis összegben, míg az 5—15 lakrésszel bíró lakóházaknál az emelkedés kicsinynek éppen nem mondható.

A házberádóról nem is szólok, mert az jóformán nem változik, marad csekély külömbiséggel, ahogy eddig volt.

Ezen összehasonlításból megítélve a dolgot, kitűnik, hogy az új házadó törvény városunkra nézve nem mondható nyereségnek.

Daubrowszky Gyula,
városi adóhiv. ellenőr.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1909. július 18.

Kartársi szeretet.

A szeretet ezerféle válfaja között a kartársi szeretet az, mely leginkább megragadja a szeretet boncztanával foglalkozó ember érdeklődését s annak összetételeit, eredeténél szálait a legszivesebben kutatja.

Pedig hát minden szeretet a szívből ered, a szív a gyűjtőmedenczéje minden nemesebb érzelmeknek s így a kartársi szeretet nemes érzelmének is.

A kutató elme tehát hamarosan ráakadhat a kartársi szeretet forrásának gyökerére s azonnal kétségbevonhatlanul megállapíthatja, hogy a kartársi szeretet sejt szálai is a szívből gyökereznek, a legtökéletesebb, a legjobb talajban, melyből a kikelt mag a legszebb virágot szokta hajtani s a legdusabb termést szokta eredményezni.

Minden más szeretet között tehát, mely mind a szívből gyökerezik, a kartársi szeretet az, mely egyesíti magában az összes megnevezhető szeretetek tulajdonságait, mert a kartársi szeretetet érző csak olyan ember lehet, aki ismeri és érzi a szülői, tudja és vallja a testvéri, hiszi és hirdeti a felebaráti szeretetet is.

A kartársi szeretet minden más szeretet extractumának az egyesítése, benne összpontosul a jónak, a szépségnek, a magasztosnak, az emberi szeretet tökéletességének a gondolata.

Az összes szeretetek birtokosában nyilatkozhatik meg csak igazán a kartársi szeretet is. Egyik szeretet a másik szeretet nélkül nem létezhetik. Szervi kapcsolat, egy forrás, egy eredet minden szeretet, habár külön nevezetik is.

Akiben nincs kartársi szeretet, abban nem találunk más néven nevezett szeretetet sem s viszont aki nem szereti a szeretetreméltókat, az nem szereti a kartársát sem.

A kartársi szeretet minden szeretet között a legtisztéletreméltóbb szeretet. Szeretjük szüleinket, mert hálát érzünk irántuk s ez természetes szeretet, szeretjük testvéreinket, mint egyazon szívnek gyümölcseit, melyből lényünk származott s ez szintén természetes, szeretjük jötevőinket, kik szükségünkben segítettek, szeretjük mestereinket, kiknek tudásunkat köszönhetjük, szeretjük felebarátainkat, mert ezt Isten parancsolja. Mindez nagyonis természetes szeretet. Érdekeink kívánják mindezen szeretetet tőlünk.

A kartársi szeretetnek nincsenek ilyen természetes okai.

Eszményi szeretet a kartársi szeretet, mely igaz szívet, rokonérzésű lelket, önfeláldozó szeretetet igényel. Szeretem kartársamat, mert velem harcol, velem küzd.

Együtt érzek kartársammal, mert egyformán verektekezünk, egy ügyet szolgálunk, egy sorsban élünk, egy a végzetünk.

Örvendek, mikor kartársam boldogul, sirok, ha kartársamat szenvedni látom.

Kartársam szerencséje jóleső érzéssel tölti be szívemet, kartársam haladása engem is sarkal, engem is készítet.

Védem kartársamat, ha sérelmei vannak, mert a védelemben magamat is védem. Egy a sorsunk, egy a végzetünk, legyen egy a gondolkozásunk is.

A kartársi szeretet a legnemesebb erénye az embernek. Vér- és daczszövetség a kartársi szeretet, melyen megtörik az önkény, hatástalan a legádázabb küzde-

lem, eredménytelen a legszámitóbb csellegzés is. Pánczél, melyről visszapattan a gyilkos szándékkal rálövelt golyó.

Ha nincs a kartársban igaz kartársi szeretet, az már nem kartárs, az egy teljesen idegen lélek.

Az igazi kartárs ismertető jele: az önfeláldozó kartársi szeretet.

Minden más csak értéktelen utánzat.

Anonymus.

— **Személyi hír.** Fábrián Sándor nagyprépost és Kovács Lajos praelátus-kanonok néhány heti üdülésre a napokban elutaztak.

— **Személyzetiek.** Fábrián Sándor nagyprépost megrongált egészségi állapota miatt püspökhelyettesi tisztéről lemondván, helyébe Imets F. Jákó és Zomora Dániel praelátus-kanonokok neveztettek ki provikáriusokká. Rak József papnevelő intézeti tanulmányi felügyelő az Irgalmas Nővérek igazgatója lett.

Békéfi Remig dr., egyetemi tanár néhány napi tartózkodásra a káptalani levéltár és a Batthány-könyvtár tanulmányozása végett Gyulafehérvárra érkezett és ittlete alatt a püspöki udvar szívesen látott vendége.

— **Házasságok.** Korbuly Elemér városi jegyző f. év július 11-én tartotta Borbándon egybekelését Frits Lujza borbándi tanítónővel. Gratulálunk!

Muntean Andronikusz romániai vasuti hivatalnok Velikán Veturiával, özv. Velikán Sándorné leányával, —

Komán Simon demeterpataki gör. kath. pap Krikován Dominikával, Krikován Antal korcsmáros leányával 1909. július hó 11-én, —

Thirring Kálmán iglói főgimnáziumi tanár Berreck Gabriella Paula Helén ugyancsak iglói polgári iskolai tanítónővel, Berreck Károly nyugalmazott városi pénztárnokunk kedves leányával 1909. július 17-én törvényes házasságot kötöttek.

— **Szerencsétlenül járt postakocsi.** A Zalatna és Abrudbánya közt közlekedő postakocsi egy 30 méter magas hegyi utról lezuhant. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a kocsi tilalom daczára, a meredek, ázott hegyi uton hajtott. A kísérő csendőrök (a kocsiiban 350.000 korona készpénz volt) figyelmeztették a kocsist, de a figyelmeztetés nem használt, s a kocsi életével fizetett gondatlanságáért. Borzalmasan össze volt roncsozva, mikor a koci romjai alól kihúzták.

— **A kereskedelmi otthon** csöndes kimulásáról hallunk regélni. Sajnáljuk a sok reménységet keltő egyesületnek így rövid fennállását. Így van ez nálunk minden egyesületi törekvéssel. Nagy garral hozzá fogunk az egyesületek szervezéséhez, tisztikart választunk, tartunk egy-két gyűlést, dikeziózunk is vagy kettőt, aztán lohadni kezd az alkotó energiánk, lankadni érezük munkakedvünket, oszladozunk-foszladozunk, mint gyengén kötött kéve szála. Persze, mikor úgy a berzenkedés idején kétkedéssel fogadjuk a nagy hűhóval megindult szervezési mozgalmat, akkor elfoglaltsággal vádolnak meg minket. Ime, hogy igazunk volt.

— **Árvaházunkban hét üres hely nyílt meg** s annak betöltésére pályázat útján történik felvétel. Pályázati kérvények folyó év augusztus hó 15. napjáig Gyulafehérvár sz. kir. város polgármesteréhez nyújthatók be. A kérvényhez csatolandó: 1. Születési bizonyítvány. 2. Szegénységi bizonyítvány. 3. Előjárósági bizonyítvány, melyben ki legyen tüntetve, hogy a pályázó teljesen árva, vagy fél árva. Első sorban a teljesen árvák részesülnek a felvételen.

— **A földadó kataszter kiigazítása.** A földadó kataszter kiigazítása tárgyában az 1909. évi V. t.-cz. értelmében a városi tanács által elkészített és a kolozsvári kataszteri igazgatóságához beküldött miveltési ágváltozási jegyzékek alapján, a jegyzékben felvett és változást szenvedett ingatlanok osztályba sorozása végett Vertán Jenő kataszteri megyei előadó vezetése mellett egy nyolcz tagu bizottság f. év július 12., 13., 14. és 15-én városunkban működött és az egész gyulafehérvári és marosportusi határt bejárta.

— **Közbiztonsági munkálatok.** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város képviselő-testülete f. évi 38. sz. határozatával a közbiztonsági munkálatok elkészítését engedélyezte: 1. jégverem átalakítása, 2. felhúzó készülékek,

3. sertés vágó és felhajtó építése, 4. sertésöl. Az árlejtés f. év és hó 27-én d. e. 10 órakor a városi tanács-ház nagytermében fog megtartatni. Bántépénz 750 kor. készpénz vagy takarékpénztári könyv. Árlejtési feltételek, tervrajz és költségelőirányzat a városi tanács kiadójavaltalában közszemlére kitétetett, hol azt érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

— **Az erdélyi római katolikus tanítószövetség nagygyűlése.** Az erdélyi tanítók tegnapelőtt tartották Csíksomlyón idej nagygyűlésüket. Dr. Péter János elnöki megnyitója után táviratilag üdvözltek gróf Májláth Károly püspököt, gróf Apponyi Albert kultuszminisztert és lovag Ember Károlyt. Majd Pál Albert pénztári jelentése következett, mely után Kovács Nándor, Balla István és Pánczél József tanítók aktuális kérdéseket fejtegettek élénk tetszés mellett. Hatásos beszédet mondott még Tininszky János, a Szent István-társulat tisztviselője, mely után dr. Péter János elnök mondta el zárszavait. A gyűlést kitűnően sikerült közebéd zárta be.

— **Gyulafehérvár költségvetési előirányzata.** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1910-ik évi költségvetési előirányzat a városi iktatóhivatal hivatalos helyiségében 15 napi közszemlére kitétetett, hol azt érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

— **III. oszt. kereseti adóajlajstrom.** Gyfehérvár sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1909-1910 évre szóló III. osztályú kereseti adó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstrom a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére kitétetett, hol azt érdeklődők megtekinthetik és esetleges észrevételeiket megtehetik. A bizottsági tárgyalás folyó év és hó 20-án d. e. 8 órakor a városi vígadó nagy termében fog megejtenni, hová érdekelt felek ez uton is megidéztenek.

— **Tömégárunknak a nyár folyamán való szállítása.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, a máv. igazgatóság 189182/909. számu megkeresésére közudomásra hozza, hogy az ősszel várható tömeges áru és termény szállítások, továbbá a folyamatban levő nagy vasuti beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy a máv. kocsiállományának lényeges gyarapodása daczára is számolni kell a bekövetkezendő kocsihányattal. Daczára, hogy a máv. Igazgatósága a kocsihányattól eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében minden alkalmasnak látszó intézkedést megtett, mégis féltő, hogy az őszi tömeges szállítások alkalmával szállítási torlódások állanak elő. Hogy tehát ezek a szállítási nehézségek leküzdhetők legyenek, a kereskedelmi és iparkamara arra hívja fel a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatok figyelmét, hogy a részükről elszállítandó szállítási időhöz nem kötött tömegáruk (épület és tűzifa, szén, só, ércz, kő stb.) zömét még a nyár folyamán, minden esetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák.

— **Utépítések Szilágyvármegye területén.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdeklődők tudomására hozza, hogy a zilahi m. kir. államépítészeti hivatal 1259. és 1260. számok alatt Égerhát községből az égerhádi vasuti állomásig, továbbá Ákos községből az ákosi vasuti állomásig vezető hozzájárulási ut kiépítésére zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetett 1909. július hó 30-ig napjának d. e. 11 órára. Az építési költségek az égerhádi utra nézve 8606 K. 82 fillérben, — az ákosi utra nézve pedig 6644 K. 22 fillérben vannak engedélyezve. A kibocsátott hirdetmények, a tárgyalásra vonatkozó feltételeket is magukban foglalják s a kamara irodájában naponként délelőtt 9—12 óra közt megtekinthetők, egyébként a hirdetményt a nevezett kir. államépítészeti hivatal levelezőlapponni megkeresésre az érdeklődőknek készséggel megküldi.

— **Felszólítás!** A gyulafehérvári, szászvárosi, erzsébetvárosi és abrudbányai helyőrségi csapatok és intézetek széna, szalma és tűzifa szükségletének bérleti fedezése tárgyában m. p. 1909. szeptember 1-től 1910. augusztus végéig, de Gyulafehérvár faszükségletét kivéve 1909. augusztus hó 3-án a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál a biztosító ajánlati tárgyalás lesz megtartva.

„BITUMINA“

„BITUMINÁVAL“ fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA“ RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

==== Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el. ====

Gyári főraktár Gyulafehérvár és vidéke részére KOHN ADOLF: fakeskedésében Gyulafehérvár.

tetőfedőanyag

A föltételek a katonai élelmezési intézeteknél Nagyszében, Gyulafehérvár, Kolozsvár és Brassón megkaphatók. Gyulafehérvárt, 1909. július hó 8-án. Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Gyulafehérvár.

— **Katona felszerelési szállítások.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a cs. és királyi Wiener tüzérségi szertár 1910. évi szer. szükségleteinek szállítására vonatkozó hirdetmény a budapesti közlöny folyó évi július hó 19. ik számában magyar nyelven meg fog jelenni.

— **Heti tudósítás.** Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésétől, Budapest: Kezdetét vette az aratás; a gyakori esőzés miatt azonban kedvezőtlen betakarítástól lehet tartani. Bőséges takarmánytermés is remélhető, miáltal aligha fognak a vetőmagvak kereskedelmével foglalkozók élénk forgalmat felmutathatni. Ez-ideig elég szép mennyiségben rendelték muhar és tarlórépamagot, csekélyebb kelendősége volt a kölesnek, pohánka, mustár és a Viktoria takarmányborsónak. A bihorhere árának már napok óta várt emelkedése immár bekövetkezett. Franciaország már 10 frankkal többet követel a múlt heti árakhoz képest, míg ellenben Olaszország egyáltalán nincs ama helyzetben, hogy bármily keveset is ajánlhatna. Belföldi termésű néhány tételt vidéki állomásokon érte, 35—40 koronáért fizettek 50 kilonként és ezen árak mellett további mennyiségeket is szívesen vásárolnak.

— **Hippokrates** a híres görög orvos volt az, aki Krisztus előtt már 456-ban az emberiséget gyógyította. Ő volt az, aki a szájjápolás fontosságára figyelmeztetett és a kellemetlen szájbüzt egy aromatis borral és porral javítani igyekezett. Ma már tudjuk, hogy a szájjápolás az infekciós betegségek kiinduló pontja, s hogy a fogak rendszeres ápolása egy jó fogtisztító szerrel, mint pl. a Sarg-féle Kaladont, nélkülözhetetlen kellék, mert ez a fogakat az emberi kor legvégéig egészségben tartja.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ ÜDÍT-GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. * Gyulafehérvári főlerakát: IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

A „Gyulafehérvári Hírlap” 28. számának Nyilttér rovatában „Kartársi szeretet” czimen Bohuczky János, kir. törvényszéki irodatiszt tollából megjelent közleményre — alólírott egyháztanács a következőket jelenti ki:

1. Buksa Miklós, kir. adótiszt úr, Bohuczky János urat a lakásból nem turta ki, mert azt az egyháztanács ajánlotta föl, — ennél fogva közös sorsú társának érdekei ellen manővert nem folytatott.

2. A lakást Bohuczky János úrnak azért mondtuk fel, (mely felmondást el is fogadta), mert nem fizetett pontosan és az egyház képviselőtestület tagjaival szemben sértő kifejezéseket is használt.

Megjegyezni kívánom, hogy az egyház képviselőtestület és Buksa Miklós úr között a bérleti szerződés — csakis f. év. július hó 10. én jött létre.

Ezzel az ügyet részünkről befejezettnek tekintjük.

A gyulafehérvári (belváros) gör. kel. egyház képviselőtestülete.

*) E rovatban megjelenő közleményekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. —
Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Sarg's Kaladont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatával folytán elhárítani. Ennél fogva a **Kaladont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend-tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapmedence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld:

Az igazgatóság.

Orvosi laboratorium áthelyezés Aradon

Dr. Auszterveil László

kir. törvényszéki orvos és

Kallós József

v. budapesti poliklinikai orvosi laboratoriumi vegyész

SPECIÁLIS ORVOSI LABORATORIUMA

és czukorbetegség tolerantiájának meghatározása intézetét

Simay-féle gőzfürdőbe Petőfi-utca 7/b szám

HELYEZTE ÁT.

Speciálisan foglalkoznak vizelet, köpet, gymortartalom, dajkatej, vér stb. vizsgálattal, különösen **vér betegségek** (bujakór) kimutatásával.

Alsófehérvármegye Alispánjától.

Sz. 7514—1909. alisp.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Gyulafehérvár városi helyhatósági állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 1600 kor. fizetés, 400 kor. lakpénz és 200 kor. fuvardij illetménnyel van egybekötve. Magángyakorlatoknál a m. kir. állatorvosok részére megállapított díjak szedhetők.

Teendői: a helyhatósági állatorvosi teendők ellátása, a levágandó állatok életben és a levágott állatok husának megvizsgálása, a vágóhídi biztosító teendők elvégzése a vágóhídon, a vágatási díjak beszedése és elszámolása és az állatvásárlakon való közreműködés.

A minősítést illetőleg utalok az 1883. év I. t. cz. 9. §. IV. pontjában foglaltakra.

Pályázni óhajtok kötelesek pályázati kérvényeket, keresztlevelekkel, minősítésüket és eddigi esetleges szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal felszerelve **1909. évi július hó 23-ig** Gyulafehérvár város polgármesteréhez beadni.

A választás július hó 28-án fog megejetetni.

A képviselő testület által megválasztott állatorvos köteles leszen új állását a legközelebbi hónap elsején elfoglalni.

Nagyenyed, 1909. július hó 3-án.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város **Felső kereskedelmi iskoláján** a jövő (1909/10.) tanévben a felső (III.) osztály is megnyílik s ugyanazon év végén lesz az első érettségi vizsgálat.

Az alsó (I.) osztályba felvétetnek oly 14—17 éves ifjak (17 évnél idősebb tanulók felvételéről a tanári kar határoz), kik a gimnázium, reál vagy polgári iskola IV. osztályát (a latin nyelvtől eltekintve) sikerrel végezték és erről bizonyítványt mutatnak fel. A középső (II.), illetve felső (III.) osztályba azok vehetők fel, kik valamely hazai hasonló rangú intézet alsó, illetve középső osztályát sikerrel végezték.

A felvetelre minden tanuló **személyesen**, atyja, anyja, vagy ezek külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Írásban jelentkezni nem lehet.

A jövő tanévre a felvételek folyó év június 30-án és július 1, 2, 3. napjain délelőtt 8—12 óráig tartanak meg. Felvett tanulók a felvételi díj ellenében igazolványt kapnak. Ezzel jelentkeznek majd szeptember elején 1—4-ig beiratásra az osztályfőnöknél.

Szeptemberben csak akkor tartunk folytató-

lag felvételt, ha a törvényes létszám (osztályonként 40) azt megengedi.

Beiratási díj 22 K., ez a felvétel alkalmával fizetendő és felmentésnek nincs helye.

Évi tandíj 100 K., mely összeg csak a szeptemberi jelentkezés alkalmával lesz fizetendő. Rendkívüli esetben e díj 2, esetleg 4. részletben is lefizethető. Szegénysorsu, jó viseletű és előmenetelű tanulók folyamodhatnak a tandíj elengedéseért. Erre nézve az igazgató ad felvilágosítást.

A beiratás alkalmával az előző évi iskolai bizonyítvány — első ízben belépőknél a születési- és újraoltási bizonyítvány is — bemutatandó.

A szülők egyenes kívánságára, legalább 20 tanuló jelentkezésére az igazgató személyes vezetése alatt internatust nyitunk meg, hol a belépők teljes ellátáson kívül tanulmányaik végzésében támogatást és orvosi gyógykezelést is nyernek.

Maros-Vásárhely, 1909. június hóban.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak.

Közvetlen kocsik közlekednek:

Pozsony—Zsolna között, I. III. osztály.
Pozsonyról ind. 6⁰⁰ regg. Zsolnárról ind. 7¹⁸ regg.
1²⁴ d. u. 3³⁸ d. u.
Sátoraljaúj hely—Királyháza között, I. III. oszt.
Sátoraljaúj hely. ind. 7³⁰ regg. Királyházáról ind. 3¹⁷ d. u.
Sátoraljaúj hely—Przemysl között, III. osztály.
Sátoraljaúj hely. ind. 1⁰³ d. u. Przemyslből ind. 6³⁵ regg.
Sunja—Banjaluka (Stadt) között, III. osztály.
Sunjáról ind. 3⁴⁵ d. u. Banjaluka (Stadt)-ról ind. 7⁰⁵ regg.
Szabadka—Ujvidék között (Óbecsén át), I. III. oszt.
Szabadkáról ind. 3⁴⁰ regg. Ujvidékről ind. 9¹⁵ d. e.
Szeged—Békéscsaba között, I. III. osztály.
Szegedről ind. 6¹⁸ este. Békéscsabáról ind. 4⁴⁴ regg.
Székesfehérvár—Paks között, I. II. osztály.
Székesfehérvárról ind. 4⁰¹ d. u. Paksról ind. 2⁵³ éjjel.
Szombathely—Felsőlövő között.
Szombathely. ind. 3²⁰ d. u. Felsőlövő. ind. 11²⁵ d. e. I. III. o.
(Június 1-től bezárólag szeptember 15 ig.)
Szombathely. ind. 6³⁰ regg. Felsőlövő. ind. 5²⁸ regg. III. o.
7³² este 7¹⁰ este III. o.
Temesvár—Józsefváros—Oravicza között, I. II. oszt.
Temesvár—Józsefváros. ind. 8⁴³ este. Oravicz. ind. 2²⁵ éjjel
Újdombóvár—Vinkovce között, II. III. osztály.
(Pécs—Vinkovce között), I—III. osztály.
Újdombóváról ind. 10⁵⁰ d. e. Vinkovcéről ind. 9²⁰ d. e.
Újkapela-Batrina—Pozega között.
Újkapela-Batrin. ind. 2³⁰ d. u. Pozeg. ind. 10⁵¹ d. e. I—III. o.
Újkapela-Batrináról ind. 2³⁰ éjjel I. II. osztály.
Verestoron m. h.—Nagyszében között, I—III. oszt.
Verestoron m. h.-ről ind. 4²⁴ reggel
Versecz—Pancsova között, I—III. osztály.
Verseczről ind. 4⁴⁸ regg. Pancsováról ind. 3⁴¹ regg.
6¹⁰ este 7⁴⁶ regg.
Versecz—Temeskubin között, I—III. osztály.
Verseczről ind. 8⁵⁰ d. e. Temeskubinról ind. 1³⁵ d. u.
Wien Sb.—Banjaluka (Stadt) között (Gyékényesen át), I. II. osztály.
Wienből ind. 3¹⁵ d. u. Banjaluka (Stadt) ról ind. 1⁵² d. u.

Eladó belső telek.

Egy 5 (öt) szobás lakással, konyha, kamra, pincze, kettős istállóval. —
Egy kisebb lakás: két szoba, konyha mellékhelyiségekkel, két hold telekkel (gyümölcsös kert és egy hold kitünő talaju szántóföld), Vasuti állomáshoz közel, — eladó. — Értkezhetni:

Gyulafehérvárt, Alsóvártér 21. szám alatt.

Oltott vagy oltatlan mész,

román- és portland-cement
jutányos áron mindig nagy készletben kapható:

Bozsó Mátyás

építési anyagok raktárában **Hajó utcza 16. sz. a. Gyulafehérvárt.**

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

CSAK BOHN-FÉLE

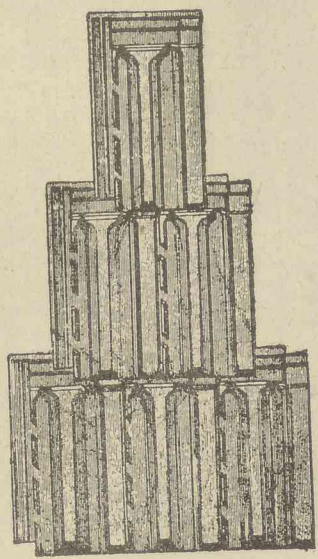
nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

csak a BOHN-féle

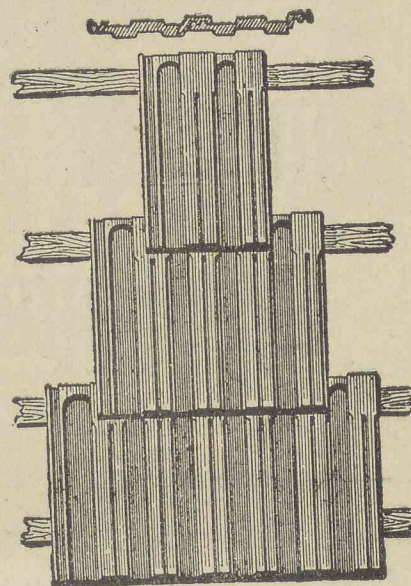
cserép jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

= TESSÉK MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET KÉRNI. =

BOHN CSERÉPGYÁR, ZSOMBOLYA.

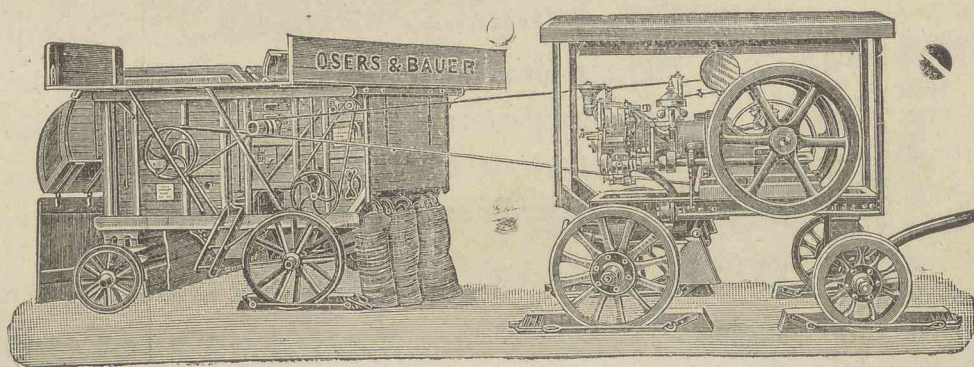
Bohn kikindai cserepe.

Bohn zsombolyai cserepe.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83 a.
Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szívógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség óra-lóerőnkint 2-3 fillér. Több száz telep üzemen. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schloszer János és társai Szászvesszős 8 HP. cséplőszerelvénnyel, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajdonos Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajdonos Mócs, Kolozsmegye HP. 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

Egy jó házból való fiú
tanulónak felvétetik

vasáru üzletbe.

Czim:

Jickeli F. Károly

vasraktára Gyulafehérvárt.

Eladó egy üzlethelyiséggel bíró

HÁZASTELEK

GYULAFEHÉRVÁRT.

Értekezni lehet: Mátyás-utca 3.
szám alatt az árvaház mellett. ::

Steckenpferd-

Liliomtejszappan.

Legenyhébb bőri puhító szappan, úgyszintén szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Üzlet feloszlata!!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet

e hó 27-én teljesen feloszlatom,

ez okból az egész raktáron levő árut

minden elfogadható árban adom el.

Tisztelettel **Erdélyi Izsó,**

férfi, fiú és gyermekruha áruház tulajdonosa.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölés-köppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K - 80. K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: Török Lószef gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerterá az „Arany croszlárhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Kozmetikai Gyógyintézet

Budapest, VII., Kossuth-Lajos-u. 4. I.

— ALAPITTATOTT 1892. —

Az intézet az emberek szépitésével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csunyát megszépítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrot, fület, kezet, lábat, kebleket formássá teszünk. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló haját megmentjük, a fölösleges hajnövést örökre kipusztítjuk. Minden elképzelhető szépséghibát jótállás mellett gyógyítunk. Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el. Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hathatós eszközével. Nem esodaszerekkel dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. A kik az intézetet nem látogathatják, azoknak saját szépitőszereinket ajánljuk. Hogy szereink ártalmatlanok, arról orvosaink garantálnak. Hogy szereink biztos hatásúak, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja, mert a közönség egymás közt dicséri és ajánlja azokat. Intézetünk főorvosának — Jutassy József dr. bőrgyógyász, egészségtan tanár urnak — ideája szerint szépitőszereinkből az ismert szépséghibáknak megfelelőleg ötféle készletet állítottunk össze, ezek:

Bőrápoló-készlet. A diszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle Kozmetikus-szappan, egy dr. Jutassy-féle Kozmetikus-kenőcs és egy dr. Jutassy-féle Arcmasszázó-készülék, illusztrált használati utasítással. — Szolgál a kényes, érzékeny, száraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sömörös bőr ápolására és szépitésére. **Ára 5 korona.**

Bőrgyógyító-készlet. A diszes dobozban van egy mitessernyomó-készülék, egy dr. Jutassy-féle gyógy-szappan, egy dr. Jutassy-féle Arczfej és egy dr. Jutassy-féle Bórax gyöngy. — Ezen szerek a zsíros, fényes arc ápolására szolgálnak. Gyógyítják a bőrtárgyat (mitesszer), a pattanásokat (vimerit), a bőrikaeseket (pórus), a tulságos izadást, a vörös orrot, vörös kezet és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással **ára 5 korona.**

Bőrtisztító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Arcz-víz és egy dr. Jutassy-féle Szeplő-kenőcs. — Ezek a szerek gyöngéden koptatják a felső bőrt s ezáltal elmulasztanak minden barna foltot és hófehérré teszik a bőrt az elszáradt, nap-sütött, leburnult arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökeresen elmulaszt. Kimerítő használati utasítással **ára 5 K.**

Bőrhámlasztó-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Hámlasztó-víz és egy dr. Jutassy-féle Hámlasztó-kenőcs. — Ezek a szerek erősen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztátalanságot. Az egyenetlen bőr megismerül tőlük, a kerges bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpórusok, pattanások utónyomai, himlőhely és sebhegy simítására. Lencsék és szemölcsök ellen, továbbá régi makacs májfoltok ellen. Alapos használati utasítással **ára 5 korona.**

Hajgyógyító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Hajszesz és egy dr. Jutassy-féle Fejmasszázó-készülék a fejbőr erősítésére, edzésére. — Ezen eljárás megállítja a zsírosságtól, hajkorpától és ragálytól származó hajhullást, megszünteti a hajtörést (hajmoly) s forszirozza a hajnövést, a haját nem őríti. Használati utasítással **ára 5 K.**

Egyszerre több készlet használható.

Minden készlethez mellékelve van dr. Jutassy Szépségápolás című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen a címen:

**KOZMETIKAI
GYÓGYINTÉZET**
ELÁRUSÍTÓ-OSZTÁLY
Budapest, VII., Kossuth-Lajos-u. 4. I.

Kerekes műhely

jó forgalmu, kedvező feltételek mellett azonnal kiadó. Széchenyi-utca 17. számú házban Gyulafehérvárt. ::

Kapható az egész országban minden gyógyszerárban. és jobb drogeriában, tucetenként 4, 6, 8 és 10 koronáért.

Arjegyzzék bérmentve OLLA gummigyár, Wien II./120 Praterstrasse 57.

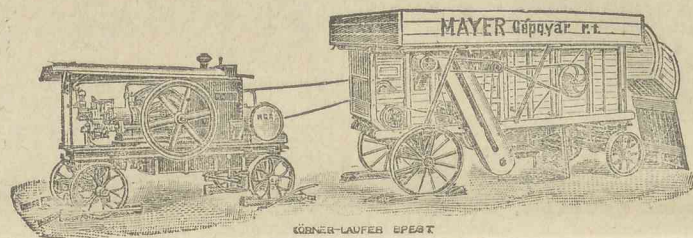

Mayer Gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság SZOMBATHELY-BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 61. szám.

Legrégibb hazai gépgyár.

Motorgyár.

Alapítva 1850. évben.

Benzín- és szivógázmotorok gyára.

Malom építészet.

Vizi-malom berendezések.

Benzin-cséplőkészletek 3 lóerejétől 16 lóerőig,

Benzin stabil-motorok 1—100 HP-ig,

Szivógáz-motorok 6—120 HP-ig,

faszén, koks- és antracit tüzelésére berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű mezőgazdasági gépek gyára.

Kedvező árak és fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen. — Képviselők kerestetnek.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitőszér a

FÖLDES-féle MARGIT CRÉME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtárgyat (Mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-czikk: Margit-hölgypor (3 színben) 1-20 kor., Margit-szappan 70 fillér. Margit-fogpép 1 korona. Margit-arczvíz 1 korona.

Kapható Gyulafehérváron: Fröllich Gyula, Vlad Virgil. Nader János illatszer üzletében.

Nagynyeden: Kovács József gyógyszerárban.

Üszög, sömör

kelevények (Ekzem) és hasonló bőrbetegségek ellen, melyek nedvet eresztenek, a szabadalmazott **Zucker-féle gyógyszerzappan** a leghatásosabb szernek bizonyult, de az orvosi tanács sem mellőzendő az ily bajoknál. Sok évi tapasztalat szerint az orvosok is elismerték ezen szer kitünő hatását és sok ezer szenvedő tapasztalta már, hogy a **Zucker-féle szabadalmazott gyógyszerzappan** jó hatású, mely a viszketésgéget azonnal enyhíti, különösen, ha a szappanból vastag krémhez hasonló habot verünk és azt a mozgás után a beteg bőrön hagyjuk, mint azt a használati utasítás is előírja, — a mi a bőr elhullását idézi elő.

A **Zucker-féle szabadalmazott gyógyszerzappan** gyakori használata után egészen új, egészséges bőr képződik, melyet aztán egy gyenge bőrcrémmel bekentünk, a mely nem zsiradék.

Megrendeléseknél a következő külömbbségekre kell figyelni: A **Zucker-féle szabadalmazott gyógyszerzappan** 330/0-ig a legerősebb hatású a szappandarab is a legnagyobb, darabja 2 kor. 50 fill.

A **Zucker-féle szabadalmazott gyógyszerzappan** 15 százalékos hatásában enyhébb és súlyban valamivel könnyebb darabja 1 kor. A hozzátartozó **Zuckooh Crème** (nem zsiradék) a bőrcrémmel egye, egy nagy fémtárlályban 2 kor. 50 fill., a kisebbnek 25 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, illatszerárban stb. Figyelni kell a saját eredeti csomagolásunkra és soha másra ne hagyja magát a vevő rábeszélésén, mert a **Zucker-féle szabadalmazott gyógyszerzappan**, és a **Zuckooh-Crème** más szer által nem pótolható.

Raktár a valódiból: Fröllich Gyula gyógyszerárban Gyulafehérvárt.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. Hattyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

CZIMBALMOK.

Hangfokozó pianó-pedálú czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmái.

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedüli készítőik

KOMÁROMI M. ÉS TÁRSAI első magyarországi magy. kir. szab. hangfokozó és pianó-pedálú czimbalomgyár

SZOLNOK.

Gyárnagyobbítás folytán május 1-től Szolnokon.

Többféle butor, egy angol rézgarnitúra eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. ::